

אריסטון

היותך סאברה בסגירות פלאר

סופקניני בקונצרט הכבודה של התזמורת הארצישראלית (1936)
"המחבר סטורף, ואתה סטורף!"

שעה ארוכה, אמר לבסוף בקול רועד: "בני אדם, הרי לא אני הוא זה, אלא בטהובן!" בכל זאת, נהג ליטול לעצמו חופש ניכר בביצוע יצירות מוסיקאליות, מתוך הנחה שכתב-החיים איננו מושלם כל צרכו ושהמחבר התכוון לדברים רבים, שאותם נמנע ממנו לציין בתחום הרשומים.

תיאטרון רגשות אישיים בהחלט

זה קרה בשנחאי (תיאטרון זוטא, פי תקור סיני מעובד בידי מאיר אלונה, בימוי זיגמונד טורקוב) — הוא מחזה-מתח המתמך לתאר תמונה מהווי שנחאי של שנת 1938, עת יציגוה של מלחמת האזרחים הסינית והמאבק העממי לגירוש בעלי הזכויות הז'ינג'ואמיים על אדמת סין.

למעשה, זה קרה בשנחאי, הוא רק עילה מצוינת להפגנה רבת-רושם של כשרונות הרב-צדדי של זיגמונד טורקוב. מבחינת הטקסט הכתוב והמוצג, אין המחזה אלא הבעת רגשות אישיים בהחלט, של טייס סיני נרדף (זיגמונד טורקוב) ושל אלמנה עתונאית צעיר (ברתה וילנסקי). לצופים המרותקים ל"כסאותיהם, לא ניתנת ההזדמנות להבין יותר מאשר רמזים קלים בלבד, על מלחמתם של הסינים לעצמאות ועל חלקם של כוחות זרים שונים בדיכוי מלחמה זו.

פגישת ירדנים. ימים אחדים לאחר מות בעלה בתאונה מסתורית, פורץ קולי סיני זקן אל חדרה של האלמנה, כתבת הסאטירי אקספרס הבריטי, בשנחאי. אחרי שרגעי הדפדוף הראשונים הלפו, מגלה בעלת הדיירה כי הקולי אינו אלא טייס סיני, שמטוסו הפול על-ידי מטוסים יפאניים. מאוחר יותר מתברר כי הטייס הסיני, היה אחד מידידיה הקרובים ביותר של הגברת בפאריס, לפני חמש עשרה שנה, כששניהם היו צעירים ויפים.

על המצוד הגדול לתפישת הטייס, מנצח ירדן אחר של העתונאית: הקומיסאר סמית (מאיר ינאי). בכשרון בלתי רגיל לקצין מש"טרה, הוא מצליח לגלות את הטייס, המגן סה להעמיד פני משרת זקן. כשהקומיסאר מחליט סוף סוף לאסור אותו, הוא מאחר את המועד. הטייס התאבד.

משחקו המצויץ של זיגמונד טורקוב מכה גלים בקהל. השחקן הוותיק, שהעברית היא שפה חושה שבביתו, מצליח להשתלט על התפקיד הקשה, נכנס ממש לעורו של הטייס הסיני. בסצנה בה הוא מופיע כמשרת, וער מד בחקירת שהי וערב של הקומיסאר, הוא מגיע לשיא כשרונו.

מאחורי הקלעים

לעזרת הקוזה

מחזה אמריקאי חדש, יוצג בקרוב על בימת תיאטרון האהל. לאחר כשלושה חודשים של הצגת הפונדק, ינסה תיאטרון הפועלים למלא את קופתו בעזרת המחזה קצרת העץ, שמחברו הוא אדמונד מוריס. עלילת המחזה מבוססת על אגדה יהודית עתיקה, ונושאה העיקרי הוא "אל תשליכנו לעת זיקנה." מוריס הוא יהודי ומבקריו הבמה האמריקאית משייכים אותו לאסכולה הדראמטית של טנסי ויליאמס. המחזה תורגם לעברית על ידי עמוס קינן והוא יבויים בידי מנחם גולן. את התפקיד הראשי תשחק נחמה דוידית, ש"הצלחה מאד בתפקיד גיוני בלינדה, במחזה בשם זה, שהוצג בשנה שעברה באהל. . .

קאניני העביר לנגד עיניו בדיקות אחדות של שלוש הסימפוניות שאותן עמדו לבצע בקוני צרט, ואמר למנגן: "הכל סדר. תפקידיך הערב אינם כו, ים את הצליל מי במול." לא פחות התפרסמה שאיפת-השלימות שלו. כאשר מבצעה של התזמורת לא הגיח את דעתו, היה בוכה, צוחק, משתולל מכעס ושר בר כל דבר שבא לידו. באחת החזרות עם תזמורת שירות-השידור הלאומי בארצות-הברית, שהוקמה במיוחד למענו ואשר עליה ניצח במשך 17 שנה עד לפרישתו, ניסה טוסקאניני ברגע של זעם לשבור את שרביט הניצוח. ברם, השרביט היה עשוי מחומר קשה, שלא ניתן לשברו.

זועם כפליים, שלף טוסקאניני את מטפחתו מכיסו וניסה לקרוע אותה. כאשר גם המטפחת לא נכנעה לידיו הזועמות, לא התקררה דעתו של טוסקאניני עד שפשט מעל גופו את מעילו, קרע אותו לפסים פסים, ורק אז נרגע והיה מוכן לשוב לדוכנו.

"רבע מיליון — לא!" טוסקאניני היה אדם מופכה ומבין-דבר בענייני עסקים, ודרש מחיר גבוה בעד עבודתו. על החוזה עם שירות השידור הלאומי באמריקה, שהעסיקו בכל שנות חייו האחרונות, חתם רק לאחר שהובטח לו תשלום של 4000 דולאר, נקי ממסים, בעד כל שידור שבועי הנמשך 90 דקה. לעומת זאת, סירב טוסקאניני לחלוטין להופיע בברט, גם כאשר הוצע לו תשלום של רבע מיליון דולאר.

לעומת זאת, הסכים להשתתף בברט הימני האומות, בו הוא מנצח על יצירתו של וורדי, וינגט אין כסף, כתי שההכנסות יוקדשו למאמץ המלחמתי בימי מלחמת העולם השני. גייה הוא הכיחם לנצח חיים גם בפסטיבאל המבורם של יצירות האגנה, בעיירה ביי-רות בגרמניה, באמרו: "אילו קיבלתי תשלום, הרי היה זה כאלו לקחתני כסף מיוי האגנה עצמו." אך הוא סירב להזדרז ולנצח בפסטיבאל באי זה נעברו שנים אחדות, לאחר עליית השלטון הנאצי.

לא פחות מזה לחם נגד עליית הפאשיזם כמוולדתו הוא, באיטליה. כאשר סירב בשנת 1937, בארבע הפגנות, לנצח על גנינת ההימני ג'ון הפאשטי ג'וביניצה, החזיקה אותו ממ"ט שלט מוסלמי במשך חודשים אחדים במעצר בית.

"לא אני — בטהובן!" המנצח לבן-הבגרות, מטופח השפם ובעל העיניים האירי-טלקיות השחורות והיוקדות, היה ידוע באי-חובתו לחלק גדול של המוסיקה החדשה. כש"השתתף, כמאזין, בפסטיבאל למוסיקה חדישה, שנערך בשנת 1925 בוונציה, העיר בגילוי לב: "הרי היצירות שנוגנו כאן אינן גראות לי כמוסיקה." היו אלה יצירותיהם של שינג'י ברג, מילהו וסטראווינסקי.

בקונצרט אחר, בו ניצח דימיטרי מיטרופולוס על גנינת הכבודה של הקונצרטו-לי-כינור של אלבאן ברג, אמר טוסקאניני ל"מנצח: "עשיתי כל מאמץ להבין אותו, אבל עדיין אני סבור כי אתה סטורף — וגם ברג." ככל זאת, השלים טוסקאניני עם חלק ניכר של המוסיקה שנכתבה במאה העשרים, וב-רשימת ביצועיו אפשר למצוא יצירות כמו אל טון מנסיקו של אהרון קופלננד או את הקונצרטו לפסנתר בפה של גרשוויץ. הוא לא יצר אסכולה של ניצוח, ומימיו לא נטה לפתח תיאוריות בשטח זה. "המנצח", היה רגיל לומר, "הוא משרתו של הקומפוזיטר." כאשר גרם, יום אחד, לתזמורת שלו התלהבות סוערת בניצוח על חזרה של ה"סימפוניה התשיעית, והמנגנים הריעו לכבודו

פרס של עשר לירות יוגרל בין פותרי תשבץ "העולם הזה" 1006

7	6	5	4		3	2	1
		10		9			8
41							
	46		15		14	13	
		20			18		17
					22	21	
		23					24
		27					25
28							
	34	33		32		31	29
						36	35
	38		37				
			42	41			39
			44				43

מאונץ: 1. עיר

ברצועה; 4. עליה

רבים בנטוב וכר-

מל; 8. מליאת ה-

אר"ם; 10. הדג

של יוסף; 12. ב-

שיא קוריאה; 13.

הרב נסים, לצינו;

16. בפרק ברא-

שית זה יורד יע-

קב מצרימה; 17.

סוג המלחמה ב-

סיני; 19. צאצא

שם; 20. היטל;

21. שופט מחוזי;

23. אדון; 24. יי-

שוב ליד פתח-

תקוה; 26. אותו

של צ'רצ'יל; 27.

היום שבט; 29.

צבע; 31. סמל ה-

דואר; 33. מקלע מקובל בהגנה; 35.

לירה ישראלית; 36. תבלין תנכ"י;

38. לו היה בספר שמות פרק נוסף

היה זה פרק זה; 39. תפוח-אדמה מ-

תוק; 41. תרנגול; 43. השטח בין ה-

כוחות הלוחמים; 44. סוחר זעיר.

מאונץ: 1. מלך ארם; 2. בן בקר;

3. אחד משמות יתרו; 5. טוקיו היא

בירתה; 6. "אם אין אני..." 7. יצרן

מרקים מוכנים; 8. תחבולה; 9. חיל

הספר; 11. מי שהיה סגן שר-החוק

האמריקאי בימי מלחמת סיני; 14.

סופר אידי; 15. הבעת לאב; 18. פגי-

עה מכוונת; 20. מי שהיה שגריר

רוסיה בישראל; 22. חלק הגוף; 23.

בטון; 25. שוט; 28. זמן חופשי; 30.

יצרן מרקים מוכנים; 31. סמל האי-

טיות; 32. מטבע אסיאתי; 34. אחד

משבעת המינים; 36. יחידה בחיל א-

ויר; 37. הצלחה; 40. ילדים; 42. כלי

מיטה.

כריכות העולם הזה

פרטים מלאים על סדרי הכריכה
יפורסמו באחד הגליונות הקרובים.